

Proces-verbaal van de overlegvergadering van 6 februari 2024 voorafgaand aan de uitwerking door de VREG van de tariefmethodologie 2025-2028

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (“VREG”)

–

Elektriciteits- en Aardgasdistributienetbeheerders actief in het Vlaamse Gewest

Datum	Dinsdag 6 februari 2024, 13.00-15.30 uur
Plaats	Digitaal, Microsoft Teams
Deelnemers	Vertegenwoordigers van Fluvius System Operator cv (hierna “FSO”) namens de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders actief in het Vlaamse Gewest: Roby Bosmans, Liesbeth Haelterman, Jimmy Mathijs, David Termont en Luc Verheggen. Vertegenwoordigers van de VREG: Jonas De Smit, Niels Govaerts, Bert Stockman, Leen Vandezande, Lothar Heymans en Didier Van Overloop.

Kader: De overlegvergadering kadert in het gestructureerd, gedocumenteerd en transparant overleg tussen de distributienetbeheerders (hierna “DNB’s”) en de VREG voorafgaand aan de uitwerking door de VREG van het ontwerp van tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2025- 2028, en dat voorafgaat aan de organisatie van een openbare raadpleging over het ontwerp van tariefmethodologie door de VREG.¹

Inleiding

De lezer wordt verwezen naar de agenda van deze vijfde overlegvergadering, alsook naar de bijhorende documenten die zowel door de VREG als FSO tijdig werden aangeleverd.

De VREG geeft aan dat vrijdag ek. de nodige documentatie, namelijk het rapport van The Brattle Group en het Excel bestand met daarin het lange termijn financieel model van de VREG, worden overgemaakt aan FSO en dit ter voorbereiding van het formeel overleg van donderdag 15 februari 2024.

FSO geeft aan dat zij veronderstelt dat ook de attestering voor buitendienst gestelde MVA en de retrofit van digitale meters als agendapunten vandaag aan bod komen. FSO heeft daarvoor de nodige documentatie aangeleverd. De VREG bevestigt dat deze topics onderdeel van de agenda uitmaken.

¹ Overeenkomstig de bepalingen van de “Overeenkomst over de overlegprocedure volgens artikel 4.1.31, §1 van het Energiedecreet voorafgaand aan de openbare raadpleging over het ontwerp van tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2025-20XX” (hierna “de Overeenkomst over de overlegprocedure”).

Agendapunt 1 – Financiële incentives

De VREG presenteert de slides die hij heeft voorbereid ter ondersteuning van dit topic. De VREG vertrekt als voornaamste uitgangspunt van het rapport van Europe Economics (EE); dat werd op een eerder moment al informeel toegelicht aan FSO. De focus in de presentatie ligt verder op de verschillen tussen enerzijds het EE rapport en anderzijds de zienswijze die de VREG wenst te hanteren met het oog op de implementatie van de financiële incentives in de tariefmethodologie (TM) 2025-2028. Vervolgens staat de VREG stil bij de overige uitgangspunten en algemene principes die hij heeft gehanteerd.

FSO deelt mee dat een eerste beperkte feedback op het ontwerpvoorstel vandaag mogelijk is, maar dat voor een meer gedetailleerde feedback op het eindrapport van EE meer tijd nodig is. Ook voor wat betreft de andere studie die EE uitvoerde, namelijk over efficiëntie en indexatie geeft FSO aan meer tijd nodig te hebben om een gedetailleerde analyse uit te voeren en feedback te kunnen geven. De VREG stelt voor om aan het einde van het overleg een datum vast te leggen om eventuele meer gedetailleerde feedback vanuit FSO op de rapporten van EE te ontvangen. De VREG wenst deze feedback ook te capteren tijdens een formeel overleg.

Als eerste feedback op het ontwerpvoorstel van de VREG geeft FSO aan dat het overgangsmaatregelen mist tussen de TM 2021-2024 en de TM 2025-2028. De VREG licht toe dat hij de opvolging van de financiële incentives vanaf 2025 zal starten, en aldus in 2026 een eerste jaarlijkse beoordeling over de prestaties uitvoert, waarna de financiële incentives voor een eerste keer een impact zullen hebben op het toegelaten inkomen (TI) voor 2027. De bestaande rapporteringen inzake kwaliteitsprestaties blijven uiteraard verder lopen. De financiële incentives zoals vastgesteld in paragraaf 1.2 van bijlage 11 van de TM 2021-2024 zijn in de toegelaten inkomens van 2024 verwerkt. De rapportering inzake de financiële incentive zoals vastgesteld in paragraaf 1.1 van bijlage 11 van de TM 2021-2024 loopt nog tot 1 juli 2024. De VREG kijkt nog hoe en wanneer die in het TI zullen verwerkt worden. De VREG zal daarvoor nog de nodige bepalingen aan de hoofdtekst van de TM 2025-2028 toevoegen.

FSO geeft aan vast te stellen dat het finale rapport van EE weinig rekening houdt met de eerdere feedback van FSO. FSO is het niet eens met de stelling van EE dat de energietransitie al even bezig is en dat de data uit het verleden bijgevolg een goede basis voor de toekomstige trend vormen. FSO begrijpt ook niet op basis van welke analyses wordt geconcludeerd dat FSO haar rating kan behouden in het geval van een maximaal negatieve impact van de financiële incentives. De VREG geeft aan dat dit scenario ook onderdeel uitmaakte van de documentatie die hij eerder in het kader van het formeel overleg van 16 januari 2024 aan FSO bezorgde. Hij wijst er bovendien op dat het financieel model dat hij vrijdag ek. aan FSO zal bezorgen haar eveneens toelaat om daarin inzicht te krijgen. FSO vraagt zich af of het zgn. *worst case* scenario van financiële incentives in het financieel model een 'en-en' verhaal is met daarin ook de impact van de ontwerpvoorstellen inzake bv. de *frontier shift*, Wyre e.a. De VREG bevestigt dat: hij start vanuit het basisscenario waarvan sprake in de documentatie zoals aangeleverd voor het formeel overleg van 16 januari 2024,

en voegt vervolgens de verschillende alternatieve scenario's – waaronder het *worst case* scenario van de financiële incentives – toe.

De VREG licht toe dat bij de basisberekening van de incentives de *ex-ante* situatie van het TI als basis wordt gebruikt. Die wordt voor 2025 vastgehouden en vervolgens geïndexeerd voor de daaropvolgende jaren in de reguleringsperiode. Op die manier zal het voor de hele reguleringsperiode duidelijk zijn om welk bedrag het gaat. Er wordt standaard van uitgegaan dat de prestaties voor een financiële incentive twee jaar na datum verrekend worden in het TI. Daarbij wordt ook de mogelijkheid voorzien om dat via de regulatoire saldi te verrekenen. Op die manier kunnen boni of mali meer geleidelijk worden verrekend.

FSO wil graag weten wat de impact is indien de VREG in bijkomende incentives zou voorzien. Dat wordt, afgaande op de agenda van dit formele overleg, namelijk door de VREG nog in overweging genomen. De VREG licht toe dat die mogelijkheid momenteel inderdaad wordt open gehouden. In eerste instantie denkt de VREG daarbij aan de zgn. geblokkeerde punten, maar ook aan de dienstverlening naar datatoegangshouders toe. De bedoeling zou zijn het gewicht van de bestaande incentives in dat geval gelijk te houden; door toevoeging van extra incentives zou de globale financiële impact dus stijgen. De VREG kan die aanpak echter nog niet formeel bevestigen; de aanpak zal immers ook afhangen van de gekozen indicator.

FSO vraagt duiding over de wijze waarop de VREG de verwerking van de financiële incentives via de regulatoire saldi begrijpt. De VREG verwijst daarvoor naar het principe van de bepaling van de regulatoire saldi inzake herindexering van het budget voor endogene kosten. FSO merkt op dat dit voorstel niet specifiek vermeld wordt in de teksten van het ontwerpvoorstel. De VREG bevestigt te zullen nakijken of dit verder kan verduidelijkt worden.

De VREG gaat verder met de toelichting van de werking van de boni en mali enerzijds en de eenheidsprikkel anderzijds. Hij geeft daarbij aan dat er kwaliteitsindicatoren zijn waarbij de bovengrens samenvalt met de absolute bovengrens en daardoor dicht bij de referentiewaarde ligt dan de ondergrens (zoals bij onderbrekingen, daar ligt de bovengrens bv. op 0). In die gevallen wordt voor de bepaling van de eenheidsprikkel de afstand tussen de ondergrens en de referentiewaarde gebruikt waardoor de maximale bonus niet kan bereikt worden. Dit aangezien de ondergrens verder verwijderd ligt van de referentiewaarde dan de bovengrens. FSO geeft aan dat dat voor haar uit het tekstvoorstel niet duidelijk was en deelt haar bekommernis dat voor een aantal indicatoren de maximale bonus niet kan bereikt worden.

De VREG overloopt vervolgens het gewicht van elke kwaliteitsindicator en wijst tegelijk op de wijzigingen die t.o.v. het rapport van EE zijn aangebracht, met name op basis van de eerdere feedback van stakeholders.

FSO merkt bij deze bijstellingen op dat ook zij dit al eerder had voorgesteld, maar dat zij bijkomstig ook een groter gewicht aan innovatieve projecten voorstelde en dat ten koste van de onderbrekingen. Verder meent FSO vast te stellen dat de parameters waar zij goed op scoort door de VREG naar beneden werden bijgesteld qua gewicht. Inzake de innovatieve

projecten antwoordt de VREG dat er geen procentuele bijstelling van het gewicht is gebeurd, maar er dienen wel slechts 4 projecten te worden ingediend terwijl in het rapport van EE 5 projecten waren voorzien. Op die manier is er meer budget per project voorzien. Het klopt dat bepaalde indicatoren qua gewicht naar beneden werden bijgesteld, ook die waar FSO goed op zou scoren, maar dat betekent tegelijkertijd ook dat de eventuele malus naar beneden is bijgesteld.

FSO vraagt of ze daaruit kan concluderen dat de VREG minder belang hecht aan de onderbrekingen. De VREG merkt op dat het gewicht van deze indicator in vgl. met wat EE voorstelde meer in lijn werd gelegd met de andere indicatoren. T.o.v. de huidige TM 2021-2024 is het gewicht van de onderbrekingen bovendien toegenomen. Er wordt m.a.w. niet minder gewicht gegeven aan onderbrekingen; dat is enkel zo als je het vergelijkt met wat EE initieel voorstelde.

Vervolgens licht de VREG de maximale impact van de financiële incentives op het TI inzake endogene kosten toe. Dat doet hij op basis van het endogeen TI 2024. De impact zal dus nog wijzigen eenmaal het TI van 2025 vastligt. FSO wil weten of de referentiewaarden voor onderbrekingen op FSO-niveau of eerder op DNB-niveau werden bepaald. De VREG geeft aan dat die wel degelijk op DNB-niveau werden bepaald, maar dat de referentiewaarden voor de andere indicatoren zich op FSO-niveau bevinden.

FSO wil graag meer duidelijkheid over het percentage van 3,75% van het endogeen TI voor de boni vanaf 2026. De VREG licht toe dat hij er in de figuur van uitgaat dat innovatieve projecten om de 2 jaar worden goedgekeurd en de gerelateerde boni via de regulatoire saldi worden verrekend. Voor de goedgekeurde projecten in het jaar 2028 wordt m.a.w. 0,25% toegekend aan 2028 en 0,25% aan 2029 (niet zichtbaar in de grafiek). Het is enkel een voorlopige veronderstelling om dit via de saldi te laten verlopen. FSO vraagt of het een beslissing is van de VREG om dit via de saldi te laten verlopen, en of voor alle financiële incentives dezelfde beslissing inzake verwerking in het TI zal worden genomen dan wel of dit kan variëren per incentive. De VREG bevestigt dat het daarover kan beslissen per incentive en dat dit zou kunnen gebeuren in functie van eventuele tariefschokken. De basisgedachte is wel om de verwerking via het TI te laten lopen. De mogelijkheid om via de saldi tariefschokken te kunnen dempen, wordt louter opgehouden. De VREG verduidelijkt dat de eigenlijke beslissing over hoe elke incentive wordt verrekend pas genomen wordt bij de beslissing over het TI. De VREG merkt op dat er op dat moment ook al zicht is op eventuele tariefschokken.

FSO vraagt of het correct is te stellen dat de maximale boni in de figuur eigenlijk theoretisch niet haalbaar zijn. De VREG bevestigt dat de maximale boni voor enkele kwaliteitsindicatoren inderdaad niet bereikt kunnen worden, omdat we de eenheidsprikkel voor boni en mali gelijk houden. De VREG wijst er tegelijk op dat EE hier rekening mee heeft gehouden en het verschil eerder klein zou zijn. De VREG geeft aan dat hij hier op zal terugkomen in een volgende overlegvergadering wanneer ook de meer gedetailleerde opmerkingen van FSO worden besproken.

De VREG gaat vervolgens in op de bepaling van de boni, mali en referentiewaarden voor een aantal specifieke indicatoren. Ook de verschillen met het rapport van EE worden daarbij onder de aandacht gebracht.

FSO vraagt zich af waarom de referentiewaarde niet algemeen gebaseerd wordt op de gemiddelde prestaties tijdens de reguleringsperiode 2021-2024. De VREG geeft aan dat het algemene principe achter het incentive-mechanisme uitgaat van een verbetering, in lijn met de onderbouwing van EE m.b.t. het gebruik van het 75ste percentiel. De VREG wenst dat te onderschrijven, maar wenst een lagere doelstelling als bovenwaarde te hanteren, nl. het 60ste percentiel. Wat betreft de indicator onderbrekingsfrequentie voor lage druk aardgas, stelde EE een trendverbetering voorop. De VREG heeft dit aangepast en werkt bijgevolg met een constante waarde op het 60ste percentiel.

FSO uit ook enkele bedenkingen bij het rapport EE i.v.m. de gebruikte formules voor onderbrekingen. FSO vraagt of daarover nog een aparte toelichting gegeven kan worden. FSO vermoedt namelijk dat de VREG ook onderbrekingen waar FSO zelf geen invloed op heeft, zoals wegenwerken en derde partijen die kabels zouden beschadigen, in rekening neemt. De VREG wil dit zeker nog uitgebreider toelichten, maar geeft aan dat die berekeningen maximaal gekoppeld zijn aan de bestaande kwaliteitsrapportering (zoals bv. Q-factor). In principe worden de bestaande bepalingen behouden. De VREG geeft aan dat eventuele suggesties nog kunnen overlopen worden tijdens een volgend overleg.

FSO heeft ook een bedenking over situaties waarin het maatschappelijk misschien niet wenselijk is om nog te streven naar incrementele verbeteringen voor het bekomen van een bonus. FSO vraagt zich daarbij af of het dan maar de mali moet incasseren. De VREG stelt dat dit zeker niet het opzet is en gaat er van uit dat de referentiewaarde haalbaar is en onder het niveau blijft van wat maatschappelijk wenselijk zou zijn. Deze referentiewaarde is namelijk gebaseerd op historische waarden en houdt dus rekening met een kosten/baten afweging vanuit FSO en/of de distributienetbeheerders.

Ook bij de incentive tijdige aansluiting LV licht de VREG toe dat de trend eruit gehaald werd t.o.v. het EE-rapport. Het referentieniveau daarentegen werd wel behouden zoals EE het voorgesteld heeft (op het hoogste niveau van de afgelopen jaren).

In het geval van de tijdige communicatie over de meetgegevens elektriciteit, valt de bovengrens samen met de maximaal haalbare bonus. Hierdoor is de afstand tussen de bovengrens en de referentiewaarde kleiner dan tussen de ondergrens en de referentiewaarde. De eenheidsprikkel wordt vervolgens berekend op basis van ondergrens-referentiewaarde (omdat de VREG de eenheidsprikkel wil behouden).

FSO vraagt of de referentiewaarden gebaseerd zijn op een benchmark, bijvoorbeeld met buurlanden. De VREG antwoordt dat alle referentiewaarden gebaseerd zijn op historische gegevens van FSO en/of de distributienetbeheerders.

Volgend op deze toelichting door de VREG wil FSO graag weten of er ook een indicator is waarbij FSO geen maximale mali kan behalen. De VREG antwoordt dat het in theorie wel

mogelijk is dat er een indicator is waarbij de maximale malus niet behaald kan worden, maar dat dit in de huidige uitwerking niet voorkomt.

De toelichting door VREG gaat verder met de indicator voor klanttevredenheid. I.t.t. het voorstel van EE, overweegt de VREG om de referentiewaarde uit voorzichtigheid, gegeven het eerder subjectieve karakter van een bevraging en het feit dat dit een nieuwe indicator is, op basis van de gemiddelde historische prestatie vast te stellen, waarbij de tevredenheid over de premieaanvragen buiten beschouwing wordt gehouden. De VREG beschouwt dat niet als een kernactiviteit van de DNB's. Bovendien wordt de behandeling van premieaanvragen via het unieke loket concreet vastgelegd via een BVR en opgevolgd door het VEKA.

FSO vraagt zich af waarom slechts één generieke vraag rond klanttevredenheid wordt voorgesteld. FSO stelt dat het beter zou zijn om de specifieke dienst die FSO aan de betreffende netgebruiker verleent, te vermelden. De VREG geeft aan dat dit nog kan opgenomen worden in de aanvullende bepalingen in de bijlage bij de nieuwe TM.

FSO wil ook weten van de VREG hoe de specifieke weging van de verschillende diensten is gebeurd en of de rol van FSO als sociale leverancier ook werd meegenomen. De VREG licht toe dat dit gebaseerd werd op het aantal aanvragen die in de referentieperiode voorkwamen. Wat de sociale leverancier betreft, kan de VREG bevestigen dat dit ook is opgenomen. Daarbij merkt FSO op wat sociale leverancier betreft ook gesteld zou kunnen worden dat dit net als de premies geen kerntaken zijn. FSO gaat verder en stelt dat VREG in eerdere (informele) overlegmomenten aangaf dat hij de rol van sociale leverancier niet als een kerntaak ziet voor FSO. Quid verschil met premies? De VREG nuanceert deze stelling. De redenering van de VREG hierover is tweeledig en gaat niet enkel over de vraag of het al dan niet kernactiviteiten zijn. De VREG verwijst nogmaals naar de concrete bepalingen inzake het unieke loket voor premieaanvragen en de opvolging die daarin al voorzien is. Bovendien bemerkt de VREG dat niet de rol als sociale leverancier maar wel de specifieke diensten bij een budgetmeter in de incentive opgenomen zijn en dat beiden niet één-op-één aan elkaar gelijk zijn. De bemerking van FSO hierover werd gecapteerd door VREG en zal intern nog worden voorgelegd om beide standpunten te aligneren. Tot slot geeft VREG ook nog mee dat er relatief weinig gewicht op deze indicator ligt.

FSO vervolgt het overleg met een vraag over de representativiteit, waarbij FSO haar bezorgdheid uit over het al dan niet behalen ervan voor sommige domeinen. Laat het dit niet beter bekijken door het bureau die de bevraging uitvoert? De VREG stelt gerust dat dit wel degelijk in rekening werd genomen en dat die 5% (representativiteit) overgenomen is uit het rapport van het bureau dat de bevraging voor het voorgaande jaar uitvoerde.

FSO ziet daarnaast een mogelijk risico op dubbele bevraging aangezien FSO zelf al een klantenbevraging uitvoert, terwijl het tekstvoorstel een eventuele bijkomende bevraging i.h.k.v. deze incentive, in naam van de VREG, mogelijk maakt. De VREG geeft aan dat het belangrijk is om deze optie open te houden zodoende te garanderen dat de incentive gebaseerd wordt op een neutrale klantenbevraging. Dat wil niet noodzakelijk zeggen dat er

ook daadwerkelijk een tweede bevraging uitgevoerd wordt, aangezien ook de bevraging van FSO gebruikt kan worden, mits externe attestering.

FSO wijst ook op het belang van overgangsmaatregelen die zouden voorzien moeten worden, aangezien nu al met een bureau wordt gewerkt voor de bevraging. De VREG geeft mee dat lopende contracten gewoon verdergezet kunnen worden als daar geen indicatie zou zijn dat de bevraging niet correct verloopt of niet representatief zou zijn. Voor de VREG is het voornamelijk belangrijk om de bevraging op voorhand te bekomen en te kunnen bekijken.

Er wordt verder gegaan met de slides over de innovatieve projecten waarbij de DNB's twee keer in de reguleringsperiode telkens maximaal 4 projecten voor de activiteit elektriciteit en 4 voor de activiteit aardgas in kunnen dienen. T.o.v. het rapport van EE werden nog enkele vereenvoudigingen doorgevoerd, bijvoorbeeld voor wat betreft het expertenpanel, waarbij de VREG voorstelt om met één expertenpanel te werken voor beide segmenten i.p.v. afzonderlijke panels voor elektriciteit en aardgas.

FSO vraagt of het de toelichting correct capteert als ze stelt dat ten vroegste op 1/01/2026 innovatieve projecten ingediend kunnen worden en vraagt bovendien wanneer de eventuele bonus zou opgenomen worden in het TI. De VREG stelt dat er 2 indieningsmomenten worden voorzien en op elk moment maximaal 4 projecten per activiteit kunnen ingediend worden. Het klopt dat de eerste indieningsperiode start op 1/01/2026. Verwerking in het TI zou theoretisch al mogelijk zijn voor het daaropvolgende jaar. De VREG geeft ook aan dat projecten opgestart moeten worden tijdens de reguleringsperiode, en FSO heeft bijgevolg ook de tijd nodig dit voor te bereiden. De VREG geeft bovendien aan dat projecten niet per se afgerond moeten worden voor het aflopen van de indieningsperiode. De VREG moet daarbij een redelijk zicht kunnen krijgen op de potentiële baten en het succes van het desbetreffende project, bijvoorbeeld a.d.h.v. een haalbaarheidsstudie.

FSO wil vervolgens weten hoe de VREG omgaat met de huidige projecten die lopende zijn en of er wordt voorzien in overgangsmaatregelen. De VREG geeft aan dat het concrete suggesties hierover zal bekijken, maar dat voorlopig de bepalingen van EE hierover worden overgenomen. De VREG kan namelijk pas incentivieren als de financiële incentive in voege is. FSO vraagt of het expertenpanel op voorhand kan worden geraadpleegd om te bekijken of een project levensvatbaar is voor deze incentive. De VREG verwijst naar de criteria waarop het panel zal beoordelen en stelt dat die op zich wel voldoende duidelijk zijn (zie scoringskaart in het ontwerpvoorstel). FSO wil ook weten wanneer en hoeveel van de incentive wordt toegekend aan de individuele projecten die worden ingediend. De VREG verduidelijkt dat per beoordelingsronde wordt gekeken naar die 0,5% voor elektriciteit en aardgas afzonderlijk. De 4 projecten per activiteit kunnen samen maximaal 0,5% opleveren, de precieze financiële impact hangt af van de scores die het expertenpanel geeft aan de ingediende projecten.

FSO ziet dat de focus bij deze incentive eerder lijkt te liggen op kortetermijn-projecten en misschien niet de projecten die mogelijks een langere doorlooptijd hebben. De VREG geeft aan dat de projecten niet moeten aflopen tijdens de reguleringsperiode.

FSO komt ook nog terug op de voorwaarden waaraan moet voldaan zijn voor deze projecten en wil weten of dit een 'en-en' verhaal is. De VREG bevestigt dat het hier een 'en'-verhaal betreft, m.a.w. ieder ingediend project moet aan alle voorwaarden voldoen. Naast het luik van het rapport van EE, zijn er ook nog bepalingen i.v.m. de rapportering en attestering, hierbij wordt maximaal aangesloten bij de Q-factor rapportering. In de marge geeft FSO aan dat de interne audit vraagt om, van zodra de tekst in de TM definitief is, een overleg hierrond met VREG op te zetten. Men zou ook willen bekomen dat de registratie conform de IIA standaarden wordt ingeschreven. De VREG staat hier positief tegenover. Uitgangspunt is dat alles wat ze vandaag al aanleveren ook geldt voor de toekomstige en nieuwe incentives, en dit zou nu eenvoudiger moeten zijn. De bestaande bijlagen 9A, B en C en bijlage 11 worden overigens vervangen door een nieuwe allesomvattende bijlage 9. De Q-factor wordt nog toegevoegd in de hoofdtekst van de nieuwe TM. FSO geeft aan dat de verplichte ondertekening door het auditcomité mogelijks kan zorgen voor vertragingen bij de oplevering van de attestering. De VREG merkt op dat deze ondertekening reeds gevraagd werd bij de rapportering over de Q-factor in de Tariefmethodologie 2021-2024 en dat de checklist die het auditcomité, de commissaris en de CEO moesten invullen, komen te vervallen. Het zou dus eenvoudiger moeten worden.

De VREG meldt tot slot nog dat het momenteel overweegt een bijkomende incentive in te voeren rond databeheer en dat suggesties die FSO hierrond zou hebben welkom zijn. FSO denkt hierover na, maar laat weten dat de incentive rond tijdige communicatie meetgegevens dit topic al in zekere mate behandelt. De VREG beaamt dat, maar duidt ook op bv. de marktprocessen en dienstverlening naar datatoegangshouders die niet door de betreffende incentive worden omvat. FSO geeft aan dat als het over marktprocessen gaat, ook externe partners (bv. Atrias) moeten worden bekeken en betrokken. Dit verhoogt de complexiteit. VREG verduidelijkt dat de attestering steeds zou moeten uitgevoerd worden door de interne audit van de organisatie waarin de meetgegevens geregistreerd worden.

Agendapunt 2 – Kosten pilootprojecten

FSO presenteert slides over de pilootprojecten en licht haar procedure toe waarop zij op vandaag innovatieprojecten capteert. FSO wijst erop dat deze procedure geen statisch verhaal is. Wanneer een bepaald thema op de radar van FSO komt, probeert men in eerste instantie de onderzoeksvraag duidelijk te bepalen en moet het passen binnen de *core business* van FSO. FSO haalt ook enkele voorbeelden van dergelijke onderzoeksvragen aan in de presentatie, zoals een project over de impact van elektrische vrachtwagens op de voorspelling van congestie op het distributienet.

FSO kan op verschillende niveaus aan projecten deelnemen, hetgeen in functie van tijdsbesteding is en niet altijd hoeft te betekenen dat er extra budget moet voorzien worden vanuit FSO. Na input en als de onderzoeksvraag duidelijk is, wordt dit omgezet naar concrete initiatieven. Vervolgens gaat FSO in haar toelichting dieper in op enkele specifieke initiatieven die momenteel lopen.

Naast deze concrete initiatieven gaat FSO in haar presentatie ook dieper in op de mogelijke financiële verwerking en rapportering van pilootprojecten. FSO stelt voor om een grens in te stellen die bepaalt of een project al dan niet wordt geactiveerd. FSO stelt daarbij een grens van 250.000 euro voorop. FSO stelt ook voor om verschillende afschrijvingstermijnen toe te laten in functie van de looptijd van het project. Wat de activatie betreft, suggereert FSO om een nieuwe activarubriek aan de rapporteringsmodellen toe te voegen: pilootprojecten. Indien de kosten onder deze grens liggen, stelt FSO voor om het project als operationele (project)kosten te verwerken. Ook het segment waaraan het project wordt toegewezen, kan variëren in functie van het type project waardoor verdeelsleutels noodzakelijk kunnen zijn. FSO geeft aan dat hij met de VREG duidelijke afspraken wil maken over de goedkeuring van projecten die tot het innovatiekader behoren maar ook inzake financiële verwerking in de rapportering. Daarbij kijkt FSO ook naar het verhaal van de financiële incentives (cfr. supra) en het expertenpanel waarvoor FSO ook op voorhand een afstemming wenst en niet louter achteraf wil vernemen of deze kosten m.b.t. innovatieve projecten al dan niet worden weerhouden of verworpen door VREG.

De VREG vraagt of de grens voor kapitalisatie ook werd besproken met de revisor. FSO antwoordt dat dit nog niet in detail werd besproken met de revisor, maar geeft aan dat de revisor zich vermoedelijk kan vinden in een aanpak die ook door de regulator wordt goedgekeurd. FSO geeft ook aan dat het nuttig zou zijn om i.h.k.v. de financiële verwerking een sjabloon af te spreken voor de rapportering.

De VREG wil bijkomende duiding over het al dan niet activeren van projecten en of FSO dan in een verschillende afschrijvingstermijnen per project zou voorzien. Stelt FSO voor dat de VREG voor pilootprojecten in de TM geen specifieke afschrijvingstermijnen vooropstelt? FSO bevestigt deze stelling en verduidelijkt dat projecten ook heel verschillend zijn en het bijgevolg moeilijk wordt deze steeds op eenzelfde manier te benaderen.

De VREG vraagt vervolgens hoe op dit moment de activeringsgrens wordt toegepast binnen FSO voor dergelijke projecten. FSO geeft aan dat pilootprojecten op vandaag nog eerder beperkt zijn en voornamelijk in de toekomst zullen aangroeien. Bij het segment elektriciteit is het op vandaag hoofdzakelijk het project *New Foundations* dat als immaterieel vast actief geactiveerd werd. De overige pilootprojecten zijn kleiner van aard en vervat in de operationele kosten.

De VREG geeft als eerste reflectie mee dat hij het nodig acht om een zicht te krijgen op de kosten en inhoud van dergelijke projecten. De VREG zal verder intern beoordelen of hij het opportuun acht om de projecten ook op voorhand te beoordelen en goed te keuren.

De VREG vraagt of FSO vooral naar projecten i.h.k.v. de financiële incentives kijkt. FSO stelt dat er zeker een overlap is met de financiële incentives maar het kadert ook in de eerdere opmerkingen die VREG meegaf over projecten die eventueel als verworpen kosten kunnen worden beschouwd. FSO wil dit risico tot een minimum beperken.

De VREG vraagt om de grens van 250.000 euro te verduidelijken: Wil FSO deze grens enkel toepassen bij de activatie van kosten of wil FSO deze grens ook toepassen bij de

rapportering van kosten (m.a.w. worden pilootprojecten onder 250.000 euro gerapporteerd of niet)? FSO beaamt dat de grens enkel van toepassing is bij de activatie van kosten en dat alle pilootprojecten (ook onder 250.000 euro) gerapporteerd zullen worden.

Agendapunt 3 – Endogene vs exogene kosten

FSO geeft een presentatie over de behandeling van bepaalde kostensoorten als exogeen dan wel endogeen in de Tariefmethodologie van de VREG en argumenteert waarom bepaalde kosten in haar visie anders behandeld zouden moeten worden ten opzichte van de TM 2021-2024.

FSO stelt dat bepaalde als endogene gecatalogeerde kosten sterk varieerden tijdens de afgelopen jaren, terwijl FSO hierop slechts een beperkte impact had. Er is bijgevolg een impact op de historische kostentrend ter bepaling van het toegelaten inkomen, waarbij FSO de eventuele impact hiervan op de tarieven moeilijk kan verklaren/onderbouwen.

De verschillende kosten die FSO bespreekt in haar presentatie zijn de volgende:

1. Netverliezen en reconciliatie: FSO geeft aan dat hij weinig of geen invloed heeft op de volumes en op de prijzen ervan, aangezien deze voornamelijk door externe partijen worden gestuurd.
FSO verwijst hierbij naar het lopende aanbestedingsdossier voor de aankoop van netverliezen tijdens de jaren 2025-26 waarvoor de aankoopprocedure momenteel door VREG beoordeeld wordt. FSO geeft aan bezorgd te zijn dat de VREG mogelijks kosten zou verwerpen indien hij zou oordelen dat de aankoopstrategie onredelijk zou zijn. De VREG verduidelijkt dat hij in zijn beslissing over de aanbesteding zal oordelen over de aanbestedingsprocedure. De VREG geeft aan dat FSO vrijheid mag behouden in de te volgen strategie en hij niet a priori de intentie heeft om bepaalde kosten t.g.v. deze strategie te verwerpen.
FSO wijst er verder op dat eerdere reacties vanuit de VREG over de aankoopprocedure haar net zouden beperken om te wegen op de hoogte van de kosten inzake netverliezen.
2. Aankopen en verkopen energie voor gedropte klanten (sociale en uitzonderingsleverancier): in lijn met de kosten van netverliezen geeft FSO aan dat deze kosten volledig afhankelijk zijn van externe partijen en omstandigheden.
3. Kosten van openbare dienstverplichtingen: alle kosten m.b.t. de behandeling (personeel, administratie, enz.) van ODV's worden in de tariefmethodologie als endogeen behandeld, maar hebben volgens FSO een exogeen karakter. Zo geeft FSO o.m. aan dat nieuwe beleidsmaatregelen een grote impact kunnen hebben op de administratieve werklast binnen FSO zonder dat dit in de historische referentieperiode is vervat.
4. Vervolgens wijst FSO op de kosten van cijzen en GIPOD waarvan de oorsprong door het Vlaamse beleid worden opgelegd dienen volgens FSO als exogeen worden behandeld.

De VREG vraagt of FSO ook een rol speelt binnen het beheer van GIPOD of louter financieel bijdraagt. FSO verduidelijkt dat de Vlaamse overheid het GIPOD platform beheert en dat decretaal bepaald wordt dat FSO het platform gebruikt en er financieel toe bijdraagt. FSO kan niet met zekerheid aangeven in hoeverre hij impact heeft op de verdere ontwikkeling van het platform. FSO zal dit verder intern navragen.

De VREG is ook benieuwd naar wat de tariefdrager is voor de zgn. cijzen. Dit moet worden nagevraagd door FSO, maar zij geeft aan dat deze door elke partij op een andere manier wordt aangerekend. De VREG vraagt zich bijgevolg af of de aanrekening van de cijzen dan niet decretaal is vastgelegd. FSO bevestigt dat enkel de mogelijkheid tot aanrekening decretaal vastligt, de tarieven kunnen de domeinbeheerders vrij bepalen.

FSO gaat ook in op haar toekomstvisie rond aardgas. Dit thema werd in het formeel overleg van 28 november 2023 geschetst door FSO aan de VREG. De voornaamste vraag van FSO kan daarbij samengevat worden dat zij ervoor pleit om de resterende boekwaarde van de gereguleerde activa versneld af te schrijven. Een alternatief voorstel van FSO bestaat erin om te werken met een transitiefonds, waarin exogene saldi opgestapeld kunnen worden, met de bedoeling dit in de toekomst te benutten wanneer de volumes afnemen. Dergelijk transitiefonds moet volgens FSO eveneens een exogeen karakter hebben.

Verder bespreekt FSO een mogelijke toekomstige kost betreffende een marktproduct (ondersteunende dienst) voor de aansturing van reactieve energie. FSO stelt voor om de kosten, d.i. de vergoeding die hij verschuldigd zal zijn aan de netgebruikers die de dienst leveren, als exogene kost te beschouwen om zo een vermenging tussen exogene en endogene kosten te voorkomen. FSO zal dit product in eerste instantie namelijk uitrollen om het spanningsbeheer op de koppelpunten met het transmissienet te beheren en zo minder netkosten te betalen aan de transmissienetbeheerder. Transmissienetkosten worden in de huidige Tariefmethodologie als exogeen beschouwd. De VREG vraagt of FSO doelt op de volledige vergoeding voor reactieve energie, of alleen op de mogelijke compensatie die FSO zou voorzien voor een eventuele impact op het nettatarief van de netgebruiker die de dienst levert. FSO verduidelijkt dat hij in eerste instantie doelt op de volledige vergoeding, maar geeft aan dat het ook mogelijk zou moeten zijn om verschillende onderdelen van deze vergoeding anders te behandelen. FSO geeft ook aan dat de uitrol van dergelijk marktproduct gepaard gaat met een leertraject.

De VREG wijst op het feit dat het marktproduct voor de aansturing van reactieve energie ook gebruikt kan worden om de spanning op het eigen net te beheren. In dat geval zou het product impact hebben op endogene kosten en zou de vergoeding die FSO hiervoor betaalt volgens de redenering van FSO ook beschouwd moeten worden als endogene kosten. FSO geeft aan dat verder onderzoek nodig is om te bepalen of de verschillende toepassingen van dit product onderscheiden kunnen worden om zo eventueel de vergoedingen anders te kunnen behandelen.

De VREG bemerkt dat FSO niet enkel via marktproducten de reactieve energie kan aansturen, maar ook zelf acties binnen het net kan ondernemen. De kosten van die acties zijn endogeen. De VREG stelt zich de vraag of de afweging tussen marktproducten en eigen

acties niet verstoord zal worden als we de vergoedingen voor marktproducten exogeen maken. FSO bevestigt en geeft aan dat, om die afweging niet te verstoren, eigenlijk alle kosten inzake reactieve energie (ook de kosten van eigen acties) exogeen behandeld moeten worden.

FSO overloopt tot slot de belangrijkste conclusies van het rapport rond de kostenefficiëntie van de koppeling met het transmissienet dat FSO begin 2023 aan de VREG opleverde. Finaal stelt FSO dat hij slechts een beperkte invloed heeft op de kosten die Elia zal doorrekenen aan de DNB's. Elia moet i.h.k.v. de energietransitie bijkomend investeren en verwacht dat de volumes van de distributienetgebruikers zullen toenemen. Daardoor zullen volgens FSO de transmissiekosten voor FSO toenemen zonder dat hij hierop een invloed heeft. Bovendien geeft FSO aan dat de transmissiekosten worden verspreid over alle distributienetbeheerders in België en alle rechtstreeks aangesloten netgebruikers, waardoor eventuele besparingen op de transmissiekosten t.g.v. de Vlaamse DNB's slechts een beperkt effect zal hebben op de transmissienettarieven die Elia aan de Vlaamse DNB's zal aanrekenen. Daarom stelt FSO dat deze kosten als exogeen moeten worden behandeld.

De VREG vraagt daarbij op welke manier FSO tracht te wege op de kosten die Elia doorrekent. FSO verduidelijkt dat hij steeds probeert de eigen standpunten te formuleren naar CREG en Elia toe wanneer de kans zich aandient in de vorm van consultaties. Eens de tarieven worden vastgesteld is de mogelijkheid tot impact voor FSO volgens haar beperkt.

Varia en praktische afspraken

Ter afronding van het vijfde formele overleg haalt de VREG aan dat er twee topics niet werden behandeld, namelijk de retrofit van digitale meters en de attestering voor buitendienst gestelde MVA. De vraag wordt gesteld of deze topics kunnen worden doorgeschoven naar het volgend formeel op donderdag 8 februari 2024. FSO stemt in met deze aanpak.

FSO herhaalt dat het voor haar belangrijk is te weten hoe concreet wordt verder gegaan met de meer gedetailleerde feedback die zij wenst te geven op de rapporten van EE. De VREG stelt voor om daarvoor een extra (digitaal) formeel overlegmoment in te plannen op donderdag 22 februari 2024. De VREG geeft verder aan dat via mail voorafgaandelijk eventuele verduidelijkingen kunnen uitgewisseld worden.

Concrete afspraken m.b.t. de formele overlegmomenten op dinsdag 20 februari 2024 en op donderdag 22 februari 2024:

- Aanleveren ondersteunende documenten bij formeel overleg 20 februari 2024: uiterlijk op vrijdag 16 februari 2024;
- Aanleveren ondersteunende documenten bij formeel overleg 22 februari 2024: uiterlijk op maandag 19 februari 2024.

FSO vraagt tot slot of er ook een Nederlandstalige versie van de EE-studie rond efficiëntie en indexatie beschikbaar zal gesteld worden. De VREG bevestigt dat die vertaling gepland is maar pas klaar zal zijn tegen de start van de consultatie.